Міністерство освіти і науки України
Міжрегіональна Академія управління персоналом
Придніпровський інститут ПрАТ "ВНЗ "МАУП", (м. Кременчук)
Університет економіки (м. Бидгощ, Польща)
Ґданська політехніка (Politechnika Gdańska) (Ґданськ, Польща)
Вища школа внутрішньої безпеки (м. Лодзь, Польща)
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
Криворізький національний університет

II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Матеріали конференції

22 лютого 2024 р.

Кременчук
2024

УДК 332.1(477)(082)
А43

Організаційний комітет конференції:

Михайло Гончаренко (голова), д-р екон. наук, доц., віцепрезидент МАУП (м. Київ)
Вадим Татарінов (заступник голови), канд. екон. наук, директор Придніпровського інституту МАУП (м. Кременчук)
Сергій Храпатий, д-р фіз.-мат. наук, проф., віцепрезидент МАУП (м. Київ)
Ірина Капеліста, канд. наук з держ. упр., директор Центру організації наукової роботи та інновацій в освітньому процесі МАУП (м. Київ)
Izabela Balynska, Dr., Professor, Vice-Rector for Didactics, University of Internal Security (WSBW) of Łódź
Iryna Klimkova, Dr., Professor, Vice-Rector for Foreign Studies and International Cooperation, University of Internal Security (WSBW) of Łódź
Marzena Sobczak-Michałowska, Dr., Professor, Vice-Rector for International Relations, University of Economy (WSG) of Bydgoszcz
Svitlana Kashuba, Dr, Professor, Director of the European Institute, University of Economy (WSG) of Bydgoszcz
Цезар Марконетті, проф. статистики, Університет Буенос-Айреса (м. Буенос-Айрес, Аргентина)
Ольга Маслак, д-р екон. наук, проф., КрНУ ім. Михайла Остроградського (м. Кременчук)
Юлія Заволока, канд. екон. наук, доц., заступник директора із забезпечення якості освітнього процесу та наукової діяльності, доц. кафедри міжнародних економічних відносин та адміністрування Придніпровського інституту МАУП (м. Кременчук)
Аліна Єфременко, канд. екон. наук, доц., завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та адміністрування Придніпровського інституту МАУП (м. Кременчук)
Юлія Малашенко, канд. екон. наук, доц. кафедри міжнародних економічних відносин та адміністрування Придніпровського інституту МАУП (м. Кременчук)
Валентин Гноєвий, канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри економічного проєктування та маркетингу Придніпровського інституту МАУП (м. Кременчук)
Лариса Олексієнко, канд. пед. наук, завідувач кафедри соціальної роботи та мовної підготовки Придніпровського інституту МАУП (м. Кременчук)
Євген Афанасьєв, д-р екон. наук, проф., проф. кафедри менеджменту і адміністрування Криворізького національного університету (м. Кривий Ріг)

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

А43 **Актуальні проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку регіону в умовах сучасних глобальних викликів:** матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Кременчук, Придніпровський інститут МАУП, 22 лютого 2024 р.) / за заг. ред. В. В. Татарінова. 2024. 423 с. : іл. Бібліогр. у кінці ст.

До збірника включено тези доповідей учасників, які досліджують актуальні проблеми економічного, соціально-культурного, інвестиційного та інноваційного розвитку економіки регіону.

УДК 332.1(477)(082)

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2024

В. О. ОСАУЛЕНКО, В. Г. МАКАРЕНКО
Проблеми підвищення ефективності адаптації працівників на підприємстві 266

В. М. ОСТАПЕНКО
Виклики взаємодії стейкхолдерів освіти, науки та бізнесу в інноваційній економіці в умовах воєнного стану 268

К. В. ПАСТУХ
Публічне управління та адміністрування: виклики та стратегічні рішення .. 270

Д. І. ПИЛИПЕНКО
Особливості соціальної роботи з учасниками бойових дій 273

М. Е. ПОВЕЩЕНКО
Основні функції управління витратами в конкурентному середовищі 275

А. А. ПОНКРАТОВА
Проблеми та перспективи сучасного перекладу художньої прози: аналіз викликів у передачі нових літературних тенденцій 277

Л. А. ПОРКІНА
Перекладачі сучасної України 278

З. В. ПРИЙМЕНКО
Маніпулятивні впливи засобів масової інформації та способи протидії 281

В. М. ПРИЛИПКО
Європейський та вітчизняний досвід гуманітарно-правової підготовки майбутніх інженерів..... 282

С. О. ПУСТОВІТ
Управління власним капіталом підприємства як основа його стратегічного розвитку 285

Д. О. ПУШКАР, А. Г. ЄФРЕМЕНКО
Інноваційні технології соціальної роботи з особами похилого віку та інвалідами 287

В. С. РЯБИЧ
Особливості гендерної лінгвістики 288

Ж. А. САББАГ
Орагізаційно-правовий аспект виборчих процесів в Україні 290

В. В. САВЕНКО
Розвиток державно-приватного партнерства на регіональному рівні 292

М. О. САЙКО, О. Ф. КРИШАН
Державне казначейство України та зарубіжних країн: порівняльний аспект 294

І. С. СЕРБИНЮК, О. І. БОГДАН
Управління діловою кар'єрою робітника на підприємстві 296

М. В. СІДНЕНКО
Інноваційний розвиток економіки України в сучасних умовах 298

В. В. СІОРА, А. С. КИРИЛОВА
Мовний бар'єр у діловому спілкуванні та бізнесі 300

Протидіяти маніпулятивним впливам ЗМІ можна на трьох рівнях: – в межах суспільства (шляхом регулювання інформаційних потоків); – в межах різних організацій і груп; – індивідуально-особистісному (шляхом індивідуального психологічного захисту) [2]. Основним моментом реалізації свідомого захисту є виявлення факту маніпуляції через відчуття примусу, силового тиску, незмінні формулювання, нав'язливе повторювання певних тем. Доречно задати собі запитання: "Кому це вигідно?". Корисним буде ламати стереотипи в своїй свідомості, розширювати свій кругозір і освіченість, оцінювати отриману інформацію не емоційно, а критично, звертати увагу на емоції, які викликає інформація корисним буде відволіктися і обдумати її пізніше, якщо вона нав'язана, то емоційний відгук або послабне, або взагалі зникне. Варто цікавитися кому належать медіа ресурси, хто власник, перевірити достовірність повідомлень з інших джерел. Найкраще сприймати будь яку інформацію, як недостовірну і ту, що потребує перевірки, адже викладені факти можуть мати наліт суб'єктивних суджень.

Засоби масової інформації здатні змінювати свідомість аудиторії, впливати на суспільну думку за допомогою технологій прихованого тиску на підсвідомість. Маніпулятивний вплив відбувається шляхом застосування різноманітних медіа технологій і медіа ресурсів (преса, радіо, телебачення, інтернет, кіно).

Джерела

1. Маніпулятивні впливи засобів масової інформації: наукова стаття. URL: https://www.radiosvoboda.org (дата звернення 13.02.2024)
2. Медіа-Маніпуляції: механізми та інструменти: наукова стаття. URL: https://jach.donnu.edu.ua (дата звернення 12.02.2024).

Науковий керівник:
Н. В. Задорожна, старший викладач

В. М. ПРИЛИПКО
канд. пед. наук, доцент кафедри загальної педагогіки і права
Придніпровський інститут ПрАТ "ВНЗ "МАУП"

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ГУМАНІТАРНО-ПРАВОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ

XXI століття ставить нові вимоги до вітчизняної вищої інженерної освіти, надає їй нові можливості, пов'язані з долученням України до Європейського простору, тому нині центральними в контексті цієї освіти стають завдання

формування професійно й соціально зрілої особистості, готової до розв'язання різноманітних суспільних і професійних завдань, правосвідомої й відповідальної. Європейські країни, що вже пройшли чи проходять шлях перебудови системи вищої освіти згідно з потребами нового часу, також перебувають у стані пошуку методологічних та технологічних модернізацій системи підготовки інженерних кадрів, розбудови й оновлення двох основних її складників — професійного та гуманітарно-світоглядного, перший із яких реалізується в ході практично-технічної підготовки, другий у процесі вивчення гуманітарних дисциплін (до яких належать і правознавчі), відповідної культурно-просвітницької та виховної роботи .

Останнім часом функціями інженера в Європі передбачено, що він повинен мати не тільки відмінні професійні знання, проєктно-конструкторські та винахідницькі навички, а й має вміти їх застосовувати, приймати рішення, організовувати роботу підлеглих та мусить добре знати правові основи своєї спеціальності. У більшості західних країн вимоги роботодавців до фахівців інженерних спеціальностей систематизовані за допомогою стандартів, що узгоджують професійну кваліфікацію працівників з рівнем їхньої освіти.

В Україні такий стандарт під назвою "Національна рамка кваліфікацій" розробляється та постійно вдосконалюється, у його створенні беруть активну участь окремі промислові компанії.

На думку українських і зарубіжних дослідників проблеми, практика освітньої діяльності доводить, що базовою основою професійної підготовки інженерів мають стати не стільки навчальні дисципліни, скільки способи й форми організації навчальної діяльності. Традиційно загальний зміст інженерної освіти поділяють на два складники: техніко-технологічний, що формує професійні компетентності інженерів за принципом "фундаментальні науки – технічні науки", та соціально-гуманітарний, який розвиває світогляд майбутнього інженера як члена суспільства, надаючи йому соціологічні, правові, психологічні й інші знання. Але правові знання, які отримує майбутній інженер під час реалізації змісту окремих дисциплін, часто вважають не обов'язковими для інженерної діяльності, надаючи їм статусу загальноосвітніх.

Варто зазначити, що значної уваги в системі професійної підготовки інженерів у зарубіжних університетах надається індивідуалізації й самостійній роботі, а також реалізації діяльнісного підходу у навчанні. У багатьох західних університетах сьогодні приділяється увага ефективній організації індивідуальної самостійної роботи студентів , при якій ураховуються їхні індивідуально-творчі особливості, здійснюється цілеспрямована робота з особистісного розвитку. Розуміння студентом своїх можливостей розглядають через формування в нього вмінь використовувати їх у майбутній професійній діяльності, належно сформовану правову компетентність у єдності нормативного і загальноправового аспектів.

Аналіз проблеми підготовки інженерних кадрів в Україні засвідчує, що вища технічна школа сьогодні потребує поглибленої правової підготовки бакалаврів для підприємств та організацій, яка має розроблятися з урахуван-

ням основних завдань і цілей економіки. Причини цього зумовлені, з одного боку, істотними змінами цілей і характеру суспільного виробництва і зростанням ролі людського чинника у забезпеченні його ефективності, а також змінами характеру суспільних відносин; з іншого боку, вони містяться в певній інерційності та консервативності, які притаманні освітній системі взагалі і які зазвичай відіграють позитивну роль у збереженні традицій освіти й виховання та спадковості в передачі надбань матеріальної і духовної культури, суспільного досвіду від одного покоління до іншого.

Тому важливим вбачаємо з'ясування ключових детермінант, які обумовлюють необхідність посилення гуманітарної (а в її контексті — правового складника) підготовки майбутніх інженерних кадрів і сприяють формуванню правової компетентності майбутнього інженера. Такі чинники насамперед визначаються необхідністю всебічного розвитку сучасного компетентного фахівця, особливо в сфері такої відповідальності, як інженерно-технологічна діяльність, що відіграє справді інтегральну роль в інформаційному суспільстві. С. Король підкреслює, що в сучасному розумінні інтегративної ролі інженера в суспільстві його "конкурентоздатність визначається не лише високою кваліфікацією у технічній сфері, а й готовністю виконувати професійні завдання, застосовуючи весь спектр гуманітарних знань. Тому актуальним є отримання професійно спрямованих гуманітарних знань, якими оперуватиме майбутній фахівець у сфері своєї професійної діяльності". На етапі отримання науково-теоретичного, практичного та культурно-світоглядного базису майбутньої професії в стінах технічного університету для бакалаврів інженерних спеціальностей набуття ними вмінь ефективної професійної творчості технологічного та соціально-формуючого характеру зумовлює важливість гуманітарної підготовки інженерних кадрів.

Правова освіта поєднана з кожним із головних структурних елементів гуманітарної освіти в системі підготовки майбутніх інженерних кадрів: світоглядно-філософським компонентом; соціально-політичним та соціологічним складниками; історичним, культурологічним та філологічним компонентами; політико-економічною та економічною підготовкою; психолого-педагогічною підготовкою; системою знань і навичок, що забезпечують здоровий спосіб життя.

Відповідно до зазначених напрямів підготовки має бути сформований перелік предметів, які читаються в інженерному вузі. Значуще місце і роль гуманітарних дисциплін визначаються їх впливом на процес соціалізації особистості. Вони мають допомогти бакалавром інженерних спеціальностей:

• визначити сутнісні характеристики суспільства, основні його елементи та закони і принципи взаємодії між ними, місце і роль людини в суспільстві, норми соціальної взаємодії (соціальна філософія, етика, право, соціологія);

• освоїти надбання як світової, так і української культури (українознавство, світова та українська культура, культурологія, релігієзнавство);

• збагатитись світовим та вітчизняним соціальним досвідом закономірностями історичного розвитку світового товариства і своєї батьківщини (всесвітня історія, історія України);

• навчитись цивілізованому спілкуванню з навколишнім середовищем, жити в злагоді з природою, оберігати і підтримувати її як умову спільного існування та розвитку (екологія, соціальна екологія);

• навчитись мислити, зрозуміти цілісність і багатомірність світу, сенс людського буття (філософія).

Джерела

1. *Войдило Я.* Особливості гуманітарно-світоглядної підготовки інженерних кадрів (Україно-Польський досвід). дис... канд. філос. наук. 09.00.10; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ. 2017. 205 с.
2. *Кислова М.* Проблеми компетентнісного підходу в інженерній освіті. *Педагогіка вищої та середньої школи* : зб. наук. праць. Кривий Ріг. 2013. Вип. 38. С. 38–41.
3. *Огороднійчук І. А.* Формування компетентності як педагогічна проблема. *Вісник Черкаського університету*. Черкаси. 2009. Вип. 144. С. 114–118.
4. *Падалко А. М., Падалко Н. Й., Пукалюк В. В.* Педагогічні аспекти використання інформаційно-комунікативних технологій в процесі підготовки майбутніх інженерів-електриків. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: зб. наук. пр. *Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету*. Рівне: РДГУ. 2013. Вип. 7 (50). С. 111–113.
5. *Пальчук М.* Модель професійної освіти і навчання у Польщі. *Порівняльна професійна педагогіка*. 2011. № 2. С. 101–111.

С. О. ПУСТОВІТ

Придніпровський інститут ПрАТ "ВНЗ "МАУП"

УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА ЙОГО СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ

В сучасних умовах господарювання дієве управління власним капіталом підприємства є основою його стратегічного розвитку, а рівень власного капіталу свідчить про масштаби діяльності. Тому кожному підприємству для здійснення своєї фінансово-господарської діяльності необхідно вміти ефективно організовувати процес формування, підтримки та використання власного капіталу.

Власний капітал є одним з основних джерел формування майна підприємства та являє собою загальну суму коштів, що належать підприємству та використовуються ним для формування своїх активів, тому для ефективного управління ним необхідні певні інструменти. Одним з таких інструментів є факторний аналіз, який дозволяє оцінити відповідність процесів залучення та використання власного капіталу підприємства його тактичним цілям.